

УКАЗ № 185

На основание чл. 98, т. 4 от Конституцията на Република България

ПОСТАНОВЯВАМ:

Да се обнародва в „Държавен вестник“ Законът за изменение и допълнение на Закона за предучилищното и училищното образование, приет от 44-то Народно събрание на 9 септември 2020 г.

Издаден в София на 15 септември 2020 г.

Президент на Републиката: **Румен Радев**

Подпечатан с държавния печат.

Министър на правосъдието: **Десислава Ахладова**

ЗАКОН

за изменение и допълнение на Закона за предучилищното и училищното образование (обн., ДВ, бр. 79 от 2015 г.; изм., бр. 98 и 105 от 2016 г., бр. 58 и 99 от 2017 г., бр. 24, 92 и 108 от 2018 г., бр. 24, 42, 100 и 101 от 2019 г. и бр. 17 от 2020 г.)

§ 1. В чл. 8, ал. 1 думите „5-годишна възраст“ се заменят с „4-годишна възраст“.

§ 2. Член 56 се изменя така:

„Чл. 56. (1) Предучилищното образование се осъществява от детските градини.

(2) Задължителното предучилищно образование, освен от детските градини, може да се осъществява и от училищата, които могат да осигурят условия за това, при условията и по реда на държавния образователен стандарт за предучилищното образование и на държавния образователен стандарт за физическата среда и информационното и библиотечното осигуряване на детските градини, училищата и центрове за подкрепа за личностно развитие, а за децата на 4-годишна възраст – само когато в населеното място няма детска градина.

(3) По решение на кмета на общината задължителното предучилищно образование се осъществява само от детски градини.“

§ 3. В глава пета, раздел III се създава чл. 68а:

„Чл. 68а. Когато поради извънредни обстоятелства присъствието във формите на педагогическо взаимодействие в детските градини и групите за задължително предучилищно образование в училищата е преустановено, след заповед на министъра на образованието и науката педагогическото взаимодействие се осъществява, доколкото и ако е възможно, от разстояние в електронна среда чрез използване на средствата на информационните и комуникационните технологии и с участието на родителите.“

§ 4. В чл. 105 се създава ал. 6:

„(6) Когато поради извънредни обстоятелства присъственият образователен процес в училището е преустановен, както и в случаите по ал. 1, 3 и 5, дните са учебни, ако са създадени условия за обучение на учениците от разстояние в електронна среда при условията и по реда на чл. 115а, ал. 1, 4 и 5.“

§ 5. Създава се чл. 115а:

„Чл. 115а. (1) Когато поради извънредни обстоятелства присъственият образователен процес в училището е преустановен, както и в случаите по чл. 105, ал. 1, 3 и 5, с изключение на обявяването на ден за честване на празника на общината, след заповед на министъра на образованието и науката обучението на учениците, записани в дневна, вечерна, задочна, индивидуална и комбинирана форма на обучение и в дуална система на обучение, се осъществява, доколкото и ако е възможно, от разстояние в електронна среда чрез използване на средствата на информационните и комуникационните технологии.

(2) В иновативни училища като елемент на иновация по отношение на организацията, свързана с подобряване на качеството и с повишаване на резултатите от обучението, се

допуска присъственото обучение в училището за учениците от V до XII клас в дневна, вечерна, комбинирана или задочна форма, както и по чл. 108, ал. 5, т. 1 да бъде съчетано със синхронно обучение от разстояние в електронна среда, но за не повече от 20 на сто от задължителните и/или избираемите учебни часове по един или повече учебни предмети, за които това е приложимо.

(3) По избор на ученика при условията на чл. 12, ал. 2 и след заповед на директора на училището, при наличие на необходимите технически и технологични средства, обучение от разстояние в електронна среда за не повече от 30 учебни дни може да се осъществява и за ученик, записан в дневна, вечерна, задочна, индивидуална или комбинирана форма на обучение, както и в дуална система на обучение, който по здравословни или други уважителни причини, удостоверени с документ, не може да посещава училище.

(4) При обявена извънредна епидемична обстановка, когато присъственият образователен процес в училището не е преустановен, при наличие на необходимите технически и технологични средства, обучението в дневна, индивидуална или комбинирана форма от разстояние в електронна среда може да се извършва за отделен ученик за повече от 30 учебни дни до края на извънредната епидемична обстановка:

1. ако поради здравословни причини, удостоверени с медицински документ, присъствието на ученика в училище поставя в риск живота или здравето му;

2. ако поради здравословни причини, удостоверени с медицински документ, присъствието на ученика в училище поставя в риск живота или здравето на лица, с които той живее на един адрес;

3. по избор на ученика или родителя при условията на чл. 12, ал. 2 и след разрешение на началника на регионалното управление на образованието.

(5) В случаите по ал. 4, т. 1 – 3, когато училището не може да осигури провеждането на дистанционни учебни часове, възможности за обучение от разстояние в електронна среда могат да се предоставят от друго, определено от регионалното управление на образованието училище, което предлага такова обучение или организира дистанционна форма на обучение.

(6) Обучението от разстояние в електронна среда включва дистанционни учебни часове, самоподготовка, текуща обратна връзка за резултатите от обучението и оценяване.

(7) Обучението от разстояние в електронна среда се извършва от учителите в рамките на уговорената продължителност на работното им време, като изпълнението на нормата преподавателска работа се урежда в държавния образователен стандарт за нормирането и заплащането на труда.“

§ 6. В чл. 116, ал. 1 след думите „както и“ се добавя „обучението от разстояние в електронна среда и“.

§ 7. В чл. 177 се правят следните допълнения:

1. В ал. 2, изречение второ накрая се поставя запетая и се добавя „а при необходимост от разширяване на общата и допълнителната подкрепа, която се осигурява в детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие, и в зависимост от спецификата на дейностите – и от разстояние в електронна среда чрез използване на средствата на информационните и комуникационните технологии“.

2. Създават се ал. 3 – 5:

„(3) Когато поради извънредни обстоятелства присъственият образователен процес в училището е преустановен, както и в случаите по чл. 105, ал. 1, 3 и 5, с изключение на обявяването на ден за честване на празника на общината, след заповед на министъра на образованието и науката подкрепата за личностно развитие на децата и учениците в

зависимост от спецификата си се осъществява, доколкото и ако е възможно, от разстояние в електронна среда.

(4) Подкрепата за личностно развитие може да се осъществява от разстояние в електронна среда и в случаите по чл. 115а, ал. 3, при условията на чл. 12, ал. 2 и след заповед на директора на институцията.

(5) Подкрепата за личностно развитие от разстояние в електронна среда се извършва от педагогическите специалисти в рамките на уговорената продължителност на работното им време.“

§ 8. В чл. 283 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) създава се нова т. 10:

„10. подпомагане на заплащането на дължимите от родителите такси за дейностите по хранене на децата в задължителното предучилищно образование, извън финансираното от държавата;“

б) създава се т. 11:

„11. компенсиране на разходите за отглеждане и обучение на деца, които не са приети поради липса на места за предучилищно образование в държавни и общински детски градини и училища;“

в) досегашната т. 10 става т. 12.

2. В ал. 7 думите „дейностите по ал. 1, т. 5, 6 и 10“ се заменят с „дейностите по ал. 1, т. 5, 6 и 12“.

3. В ал. 8 след думите „Условията и редът за“ се добавя „предоставяне и“.

4. Създават се ал. 9 – 15:

„(9) Държавата подпомага заплащането на такси, дължими от родителите за дейностите по хранене на децата в задължителното предучилищно образование, осъществявано от държавните и общинските детски градини и училища, извън финансираното от държавата. Средствата от държавния бюджет за подпомагане на заплащането на дължими от родителите такси се предоставят по бюджета на съответния първостепенен разпоредител с бюджет.

(10) Условията и редът за пълно и/или частично подпомагане на заплащането на дължими от родителите такси за дейностите по хранене на децата в задължителното предучилищно образование, извън финансираното от държавата, се определят със:

1. наредбите по чл. 9 от Закона за местните данъци и такси – за общинските детски градини и училища;

2. акта по чл. 298, ал. 3, т. 2 – за държавните детски градини и училища.

(11) Първостепенният разпоредител с бюджет е длъжен да осигури пълно подпомагане на заплащането на такси, дължими от родителите за дейностите по хранене на децата в задължителното предучилищно образование, с не по-малко от 50 на сто от средствата по ал. 9.

(12) Държавата предоставя средства за родителите на деца от тригодишна възраст до постъпването им в I клас за компенсиране на разходите, пряко свързани с отглеждането и обучението им, когато:

1. детето не е прието за съответната учебна година поради липса на свободни места за целодневна или полудневна организация на предучилищното образование в държавна или общинска детска градина или училище, за които е кандидатствало, и

2. не е предложено от общината по местоживеене на детето друго равностойно място в общинска детска градина или училище.

(13) Месечният размер на средствата по ал. 12 за едно дете не може да надвишава средния месечен размер на средствата от държавния бюджет за издръжката на дете в предучилищното образование в общинските и държавните детски градини и училища

за съответната календарна година, който се определя със заповед на министъра на образованието и науката. Заповедта се публикува на интернет страницата на Министерството на образованието и науката.

(14) Средствата по ал. 12 се изплащат на родителя в размер на действително извършените разходи за отглеждане и обучение за всеки месец, но не повече от размера по ал. 13. Средствата се изплащат до приемането на детето в държавна или общинска детска градина или училище.

(15) Условието и редът за предоставяне и изплащане на средствата по ал. 12 се определят с наредба на Министерския съвет.“

§ 9. В чл. 304 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1.

2. Създава се ал. 2:

„(2) При закриване на държавно или общинско училище, детска градина или център за подкрепа за личностно развитие имотите и вещите по ал. 1 преминават в собственост на училището, детската градина или центъра за подкрепа за личностно развитие, определени за правоприменик на имуществото по чл. 322, ал. 1, т. 4.“

§ 10. В чл. 308 се създава ал. 4:

„(4) Директорът и заместник-директорите на училището, детската градина или центъра за подкрепа за личностно развитие не може да бъдат членове на органите за управление на настоятелството, докато заемат съответната длъжност, но може да участват в заседанията им със съвещателен глас.“

§ 11. В чл. 309 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се ал. 1:

„(1) Основна цел на настоятелствата е подпомагане, подкрепа и съдействие за развитие на детската градина, училището или центъра за подкрепа за личностно развитие.“

2. Досегашният текст става ал. 2.

§ 12. В глава седемнадесета се създават чл. 309а, 309б и 309в:

„Чл. 309а. Настоятелствата може да разходват приходите от имуществото си, включително приходите от земеделски земи, само за дейности, насочени към постигане на основната си цел по чл. 309, ал. 1, и в полза на детската градина, училището или центъра за подкрепа за личностно развитие.

Чл. 309б. (1) Министърът на образованието и науката и оправомощени от него длъжностни лица, както и регионалните управления на образованието осъществяват контрол върху настоятелствата за спазване на разпоредбите на този закон и подзаконовите нормативни актове по прилагането му.

(2) Органите по ал. 1 извършват проверки върху дейността на настоятелствата и имат право:

1. на свободен достъп до всички дейности и до всички документи на настоятелството;

2. да изискват в определени от тях срокове справки, заверени копия от документи и друга информация във връзка с извършването на проверките, включително на електронен носител.

(3) Органите за управление и всички служители на настоятелството са длъжни да оказват съдействие на органите по ал. 1 при осъществяване на правомощията им и да осигуряват подходящи помещения и технически средства за извършване на проверките.

(4) При констатирано нарушение органите по ал. 1 дават задължителни указания за отстраняването им.

Чл. 309в. (1) Имушеството, останало след удовлетворението на кредиторите при ликвидация на настоятелството, се предоставя при условията на чл. 44, ал. 1 от Закона за юридическите лица с нестопанска цел на детската градина, на училището или на центъра за подкрепа за личностно развитие, а в случаите по чл. 306, ал. 3 – на детската

градина, на училището или съответно на центъра за подкрепа за личностно развитие, определени от министъра на образованието и науката, след съгласуване с началника на съответното регионално управление на образованието.

(2) В случаите по ал. 1, ако детската градина, училището или центърът за подкрепа за личностно развитие са преобразувани, имуществото на настояществото се предоставя на детската градина, на училището, съответно на центъра за подкрепа за личностно развитие – правоприемник, а в случаите на разделяне – на правоприемника, определен от министъра на образованието и науката, след съгласуване с началника на съответното регионално управление на образованието.

(3) В случаите по ал. 1, ако детската градина, училището или центърът за подкрепа за личностно развитие са закрити, имуществото на настояществото се предоставя на детската градина, на училището или на центъра за подкрепа за личностно развитие – правоприемник на имуществото по чл. 322, ал. 1, т. 4, или ако няма такъв – на детска градина, на училище или съответно на център за подкрепа за личностно развитие, определен от министъра на образованието и науката, след съгласуване с началника на съответното регионално управление на образованието.“

§ 13. В чл. 322, ал. 1, т. 4 след думата „имуществото“ се поставя запетая и се добавя „както и определяне на детска градина, училище, съответно център за подкрепа за личностно развитие – правоприемник на имуществото – собственост на закритата детска градина, училище или център за подкрепа за личностно развитие“.

§ 14. В § 1 от допълнителните разпоредби се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова т. 10:

„10. „Извършване на подкрепа за личностно развитие от разстояние в електронна среда“ е извършването на някоя от дейностите за подкрепа за личностно развитие чрез използване на средствата на информационните и комуникационните технологии, тъй като педагогическият специалист и децата или учениците не се намират физически на едно и също място.“

2. Досегашната т. 10 става т. 11.

3. Досегашната т. 11 става т. 12 и в нея в изречение второ накрая се добавя „в т.ч. в синхронно обучение от разстояние в електронна среда“.

4. Досегашните т. 12, 13, 14 и 15 стават съответно т. 13, 14, 15 и 16.

5. Създава се нова т. 17:

„17. „Обучение от разстояние в електронна среда“ е обучение, което се осъществява чрез използване на средствата на информационните и комуникационните технологии, тъй като обучаващият и обучаемите не се намират физически на едно и също място.“

6. Досегашните т. 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25 и 26 стават съответно т. 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27 и 28.

7. Създават се нови т. 29 и 30:

„29. „Синхронно обучение от разстояние в електронна среда“ е обучение от разстояние в електронна среда, при което обучаващият и обучаемите взаимодействат в реално време, едновременно, присъствено, чрез визуален контакт през електронна платформа.

30. „Синхронно извършване на подкрепа за личностно развитие от разстояние в електронна среда“ е извършване на подкрепа за личностно развитие от разстояние в електронна среда, при което педагогическият специалист и децата или учениците взаимодействат в реално време, едновременно, присъствено, чрез визуален контакт през електронна платформа.“

8. Досегашните т. 27, 28, 29, 30 и 31 стават съответно т. 31, 32, 33, 34 и 35.

Преходни и заключителни разпоредби

§ 15. През учебната 2020 – 2021 г. обучението по чл. 115а, ал. 4 и 5 може да се извършва независимо дали е обявена извънредна епидемична обстановка.

§ 16. В срок до началото на учебната 2023 – 2024 г. общините създават необходимите условия за осъществяване на задължителното предучилищно образование по чл. 8, ал. 1 на децата на 4-годишна възраст в съответствие с изискванията на този закон и подзаконовите актове по прилагането му.

§ 17. В срока по § 16 разпоредбата на чл. 8, ал. 1 се прилага за децата, които навършват 4-годишна възраст в съответната календарна година, само в населените места и общините, които са осигурили условията за осъществяване на задължителното предучилищно образование в съответствие с изискванията на държавния образователен стандарт за предучилищното образование и на държавния образователен стандарт за физическата среда и информационното и библиотечното осигуряване на детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие, след решение на съответния общински съвет, при съгласуване с мнението на родителите или настойниците им и с възможност за максимално включване в задължителното предучилищно образование на децата, навършили 4-годишна възраст.

§ 18. Министерският съвет приема наредбата по чл. 283, ал. 15 в срок до три месеца от обнародването на този закон.

§ 19. Параграф 8, т. 1, буква „б“ и т. 4 относно ал. 12, 13, 14 и 15 влизат в сила от 1 януари 2021 г.

Законът е приет от 44-то Народно събрание на 9 септември 2020 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

Председател на Народното събрание: **Цветя Караянчева**